

Juudawaanoj Tere

Juudanoj Tereya ano.

Jeŋ-as-a-asari

Juuda ii Jiisas ano Jeims yoroo kogara. Tosianoj “Kraist moma laarijon,” jeŋ qaa doogoya ejemba kuma sooj ojoma laligogiti, Juudanoj iyonoojor ama galej meme qaa ororo. Buŋa Tere koi torodaamoj. Qaaya ii 2 Piito 2 qaa iikawaa so. Juudanoj Kraistwaa alauruta ananaa uunana kokaej kuuro, “Anutunoj anana kamban so moma laariwombaajoj momalaari nonono kanagesouruta koloojonji, ojonoj mono momalaarigianoj seiŋ kotiiwaatiwaajoj toroqeŋ manja qeq laligowu.”

Buk kokawaa bakaya waŋa 4 ii kokaenj:

Qaa mutuya 1-2

Boi takapolakaya yoŋoo kanagia ano jenteegogia 3-16

Toroqeŋ pondaj moma laariwombaa jeŋkootoya 17-23

Kotumotue qaa 24-25

¹ ^aJuuda bisop Jeimswaa koga niinoj Jiisas Kraistwaa welej qeq mun uumeleej alauruna ojowo qaa amij mobombaajoj kaŋ tere koi oojeŋ.

Anutu Maŋnananoj ojooma uu konoŋanoj jopagoj ojono Jiisas Kraistnoj sopa somoŋgoj ojono laligoju.

² Anutunoj mono kiaŋkomuŋ uujopaya kelemalelej ojono luaeŋoŋ laligowu. Kiaŋ.

Buŋa qaa meequeerangowaa galej meme qaa.

³ Oo wombo alauruna, Anutunoj hamo qeq nonono letoma motooŋ Siwewaa buŋa koloojonji, niinoj iikawaa qaaya jeŋ asarij ooŋ ojonomambaajoj siija somata moma laligowe. Laligoŋ laligowe bimooro toroqeŋ mambomambaajoj amamaajeŋ. Kawaajoj tere ooŋ uugia kokaenj kuuŋ ojonyeŋ: Anutunoj momalaariwaa qaa batuya kuuya ii ejemba

^a 1.1 Mat 13.55; Maak 6.3

soraaya tataaŋkota anono meŋ galeŋ konij mende utegowaatiwaajoŋ ano buŋananaga koloja. Kawaajoŋ boi takapolakaya tosianoŋ Buŋa qaa melokanjir ambubotiwaajoŋ mono boŋ nama manja qeŋ laligowu.

⁴Ejembə tosianoŋ mondoŋ uumeleeŋ tuuŋ batugiaŋoŋ olor kondondoroŋoŋ kougi kaniagia doogoya ii asuganoŋ mende asugiro laligoju. Anutunoŋ ejembə kaŋaŋ yonoo qaagia mono wala eerjanooŋ jeŋ tegoro oogita siimbobologianoŋ yoŋoo qagianoŋ umambaajoŋ anja. Anutunanoŋ qaaya ama kaleŋmoriaŋaa kania hoŋjanooŋ ninisaamakejato, ejembə aŋgonjoragiawo yononoŋ mono iyaŋgiaa serowiliŋ namboŋnamboŋgia turuwutiwaajoŋ ama kaleŋmoriambaa qaaya ii meequeeraŋgoŋ melenqeleenŋi bolinkeja. Kaeŋ ama ananaa Somatanana motooŋgo Jiisas Kraist Poŋnana koloŋ namakeji, ii qakooma gema qeqkeju.

⁵^bOŋo qaa kuuya ii mono kambaj koriga modaboroŋ laligojuto, kileŋ galeŋ meme qaa koi duduuwubotiwaajoŋ mombo kokaeŋ jeŋ gbiliŋ oŋomambaajoŋ mojen: Poŋnoŋ kanagesouruta Iijipt kantrinonga metogoŋ uŋuano kagito, kanageŋ tosianoŋ kambaj moŋnoŋ mende moma laarin mugiti, ii kondemondeej ama oŋono tiwilaagi. Galeŋ meme qaa iikaajaŋ ii oŋoojoŋ ama mombo jejeŋ.

⁶Kaaŋagadeej Anutunoŋ Siwe gajobauruta galeŋkoŋkoŋ toonŋia ama oŋono laligogito, iyoŋoonoŋa tosianoŋ uugere ama qaa baatanooŋ mende kema iyaŋgiaa galeŋkoŋkoŋ toonŋia galeŋ koma oŋombombaajoŋ uumotooŋ mende ama sopagia kororoogi. Qaa qootogo aŋgitiwaajoŋ ama Anutunoŋ ii hagoŋ oŋono jiŋkarooŋ duŋ mirigia mesaoŋ kamaagi. Kamaagi “Kambaj somatanooŋ qaagia jeŋ tegomaŋa,” jeŋ gbadonoŋ gbadooŋ oŋoma paŋgamaŋ uutanoŋ oŋono rama kougita kambaj tetegoya qaa rama ubuya. Galeŋ meme qaa ii oŋoojoŋ ama mombo jejeŋ.

⁷^cTani motooŋgo iikanooŋ Sodom, Gomora ano gomaŋ tosaanja liligoŋ ragiti, iyoŋoonoŋ kolooro. Ejembə yononoŋ kaŋjiadeej serowiliŋ ama selewaa siŋgia kombombaŋa meeranŋoŋ tania moŋ kokaeŋ aŋgi: Eja woi iyaŋgarodeej ano emba woi iyaŋgarodeej agimiŋ aŋlaligogi. Kaeŋ laligogi Anutunoŋ ironŋia meleema oŋono gere jeta tetegoya qaa oŋooro siimbobolo moma laligoŋ kouma laligowuya. Kaeŋ laligoŋ boi takapolakaya yoŋoo galeŋ meŋ aowombaa kaisarenanaga koloŋkeju.

⁸Ejembə takapolakaya yononoŋ kambaj kokaamba tani motooŋgo kaŋjiadeej amakeju. Jaagia meleeno iwoi uŋauŋjaya laŋ iima iikanooŋ mondoŋ otaaŋ iyaŋgiaa selegiaa laaligogia ii meŋ boliŋ kokojinŋiŋ mokoloŋkeju. Iikaajaŋ kanoŋ Anutuŋ jejewili ama jeŋkoŋkoŋgoŋ jeŋ muŋku-usuŋa meŋ kamaaŋ amakeju. Kaeŋ ama Siwewaa beŋsakoŋ kawali ejembə asamararanŋiawo eukanoŋ laligojuti, iyoŋoojoŋ uuqeqe qaa tokoroŋkota jeŋ oŋomakeju.

^b 1.5 Eks 12.51; Jaŋ 14.29-30 ^c 1.7 Jen 19.1-24

^{9^d}Kaej amakejuto, Siwe gajoba waŋa qata Maikel iinoj kaŋagadeej kaej amambaajoj moma bimooj amamaaro. Maikelnøj Mooseswaa qamoyaajoj Kileŋaa Toyawo aŋgowowo ama mondonjosi ano. Ii ama uma kamaaroto, kileŋ uuqeqe qaa tokoroŋkota ii jeŋ tegorumumambaaajoj awasaŋkaka mende mokoloŋ amamaaro. Amamaŋ kokaŋadeej jeŋ muro, “Poŋ ajo mono mindingoŋ gomba.”

¹⁰ Maikelnøj kaŋagadeej ii amamaaroto, ejemba soosooya yoŋonoj mono selegia meŋ uma Buŋa qaa mende moma kotoŋkejuto, kileŋ iikawaajoj uuqeqe qaa tokoroŋkota laŋ jeŋkeju. Tompiŋ laligoŋ oro sooŋa kaŋa lansaŋ laligoju. Momakootogia hoŋa mende kolooro oro laaligowaa siŋgja qereweja iikayadeej momakeju. Iyaŋgaa siŋ momogia iŋgoŋmaŋgoŋa iikanoj mono kondeema ojono tiwilaawuya.

^{11^e}Anutunoj boi takapolakaya yoŋoo irongia meleema ojono siimbobolo somata mobutiwaajoj qama wanjinjiŋgoŋ “Yei!” jeŋ. Ejemba soosooya yoŋonoj eja Kein (Kain) iwaan kania metetereeŋ kemakeju. Kanageŋ kere eja poŋ moŋnoj eja qata Balaam tawa muro Israel ejemba tiligoŋ ojono jinjauŋ keŋgi. Boi takapolakaya yoŋonoj Balaambaa silia otaaŋ moneŋ mokoloowombaajoj uugere moma iwoi ilijalaŋ ama bimbiŋgoŋ laŋ soŋkeju. Eja qata Koora iinoj Mooses ano Aaron yaŋiseŋ qaganoj tuarenjeŋ ama oroma iikanoj tiwilaaroti, boi iyoŋonoj mono Koora kaŋa gejajuŋu ama laligoŋ tiwilaawuya.

¹² Uumeleeŋ ojonoj uukaleŋ qendeema aowombaajoj ajoroon lombaj aŋgi boi takapolakaya yoŋonoj iikanoj kaŋagadeej kaŋkeju. Kaŋ dogogia asuganoj qendeema iyaŋgaaŋjadeej romoŋgoŋ baonoŋ newageeŋ nepaqepalo neŋkeju. Kaej ama ojoo sele jewoŋgia boroŋa boroŋa gamugiawo kaŋa kolooju. “Ziozwaa eja toya koloojoŋ,” jeŋ ala ojooŋoŋ mende romoŋgoŋ kele qaa laŋ jeŋkeju.^f Koosu omaya toontoŋ konja qaa kaŋa laligogi haamonoŋ utitiŋ ojono lansaŋ kema karkeju. Hoŋa koloowaatiwaakambaŋanoŋ geria geria araroga hoŋgia qaa kaŋa nanju. Guluŋ seja kaŋa kolooŋ wala koomuya kolooŋ tiigia laaligoŋ kotigaa kanianongoŋ qonjoma tama mombo komuŋ kotiigi indiŋ woi kolooro koomuya totooŋ kolooŋ laligoju.

¹³ Yoŋonoj kowe siri usuŋawo kaŋa laŋ qindiiŋgi nanamemeŋgia gamuyawo iikanoj kokopa godomaruruyawo kaŋa asuganoj asugiqeja. Seŋgelaŋ tosia kanagia soŋgiŋ laŋ kamaŋkejuti, yoŋonoj mono iikawaas so jinjauŋ qeŋkeju. Seŋgelaŋ iikawaas so kamaaŋ Anutunoj yoŋoojoŋ paŋgamaŋ ziwiwiwaas uutanoŋ mirigia areŋgoroti, mono dutanoŋ emukanoj kemeŋ kambaj tetegoya qaa rama ubuya.

^d 1.9 Dan 10.13, 21; 12.1; Isa 12.7; Dut 34.6; Zek 3.2 ^e 1.11 Jen 4.3-8; Jaŋ 22.1-35; 16.1-35

^f 1.12 Boi yoŋonoj toroŋ kaŋa asangoŋ rajuto, wanjogianoj iyoŋoonoj qagoŋ jaŋgowabo.

¹⁴^gAadambaa sakojaa esia qata Eenok iinoj kaañagadeej ejemba takapolakaya yoñoo gejatootoo qaagia waladeej kokaej jerota eja: “Mobu, Poñnoj Siwe kawali ejemba toroya tauseja jañgogia uuta somata ii uñuama kamaaj asugiwuya. ¹⁵^hAsugiñ korebore ananaa qaanana jeñ tegowaa. Ejemba aŋgonjoragiawo yoñonoj nanamemej aŋgonjorayawo otaaj siñgisonggogia aŋgonjoragiawo ama kougiti, ii kuuya gosiñ iikawaa iroja meleema ojono kuuya yoñoo qagianoj ubaa. Qinji ejemba aŋgonjoragiawo yoñonoj qaa jaanoy kemekeme gamuyawo iikanoy Anutu jeñ qewagoj muñ kougiti, iikawaa iroja kuuya meleema ojono siimbobologia moma laligowuya.” Eenoknoj galej meme qaa kaej jero.

¹⁶Boi soosooya yoñonoj jeñkoñkoñgoj temboma sosoñae kaaña ñindij-ñunduru laj jeñ aøkeju. Iyanjiaa siñgia kombombaja bologa otaaj terecererej selegia meñ uma jaba-arambarañ amakeju. Ejemba tosaanya goda qeñ kele uñujuti eeñ, ii iwoi meleema iyanjiaajoj oñombutiwaasiiña moma kelebele amakeju. Kaaña laligoju.

Galej meme ano qambañmambaj qaa tosia

¹⁷Kaej laligojuto, wombo alauruna, Poñnana Jiisas Kraistwaa aposolurutanoy boi takapolakaya yoñoo qaagia mono waladeej jedaborogita eja. Ojo yoñoo qaagia duduuwubotiwaajoj mono galengia meñ aøj laligowu. ¹⁸^hAposol yoñonoj qaa kokaej jegi, “Jiisawaa kaka kambajanoy toriro kambaj tetegoya kanoj mepaqepae ejemba koloowuya. Yoñonoj iyanjiaa siñgia kombombaja bologa otaaj laaligo aŋgonjorayawo laligowuya.” Kaej jegi.

¹⁹Ejemba takapolakaya yoñonoj batugianoj uudendeej ama oñongi siñsererej ambubo. Uña Toroyanoj mende sololooj ojono balombaa siñj kombombaja bologanoj galej koma ojono ii otaañkeju. ²⁰Oo wombo alauruna, Anutunoj momalaari qaita moj ojonoti, ii mono tandogia sewanya uuta kaaña kolojo. Ojonoj mono momalaari iikawaa qaganoj nama nañgoj aøj kotikotii mokoloñkebu. Uña Toroyanoj inaañ oñomakejiwa so mono iwaa ku-usuñnoj nama qama koolij laligowu. ²¹Anutunoj jopagoj oñomakeji, ojo mono iwaa uuropayanoy boj qeñ nambu. Poñnana Jiisas Kraistnoj kiankoomu ojoma mombo asugiro laaligo kotiganoy keuma oyanboyaj laligowu. Ojo mono kambaj ii kañ kuuwaatiwaajoj kaparañ koma mamboma laligowu.

²²Ejemba uugia meleembombaajoj uuwoi anjuti, ii mono kiañkomuñ ojoma uujopa qaganoj laligowu. ²³Tosianoj gere bolanoj kemej tagowombaajoj anjuti, ii kemebubotiwaajoj mono uulañawo horoñ wañgia somoñgoj oñongi letombuyaga. Tosianoj siñgia kombombaja

^g 1.14 Jen 5.18, 21-24 ^h 1.18 2 Piito 3.3

bologanoj galej koma ojono qemasologej laligojuti, ii mono kiaŋkomuŋ ojoma laligowu. Kaanja laligowuto, ojoangiaa laaligogianoj boliwabotiaajon mono keegia moma laligowu. Qemasologej yorjonoŋ siŋgisonjgoya siŋgisonjgoya aŋgi iikanooj uugia selegia saa qero asuganoj totowij laligojuti, iyonojooj mono galeŋgia meŋ aŋj laligowu. Kokojinjiŋ ambubotiaajon mono opo surugia jwoŋawo ii kaanjadeeŋ sisigia meŋ mende oosiriwu. Kiaŋ.

Mepemepesee qaa

²⁴Mono Anutu mepeseeŋkeboja. Iinoj ojо tama kamaaŋ uŋuwabotiaajon ama sopa somoŋgoj ojomambaajon kotija. Iinoj saanoj uŋuama iyanja jaasewaŋanooj ojonoŋ keuma solanja koposowaa qaagia qaa nama asamararaŋa iima aisoŋ otokoriaŋ maama laligowu.

²⁵Anutu motoongo iinoj Hamoqeqe Tonana kolooja. Poŋnana Jiisas Kraistnoj nemuŋ koma nonono Anutu mepeseeŋ muniŋ qata akadamuyawo kolooŋ ej ubaa. Iinoj monowaa monoyanoŋga kanaiŋ kouma Uutanana ku-usuijawo kolooja ano kambaj kokaamba toroqej iwoi kuuya esuŋmumuyanoj galej koma kambaj tetegoya qaa Poŋ kolooŋ nonoma laligoj ubaa. Qaa ii ojanooj.